STANOWISKO Nr 1/18/VIII
NACZELNEJ RADY LEKARSKIEJ
z dnia 15 czerwca 2018 r.
w sprawie projektu ustawy o zmianie ustawy o sposobie ustalania najniższego wynagrodzenia zasadniczego pracowników wykonujących zawody medyczne zatrudnionych w podmiotach leczniczych

Naczelna Rada Lekarska, po zapoznaniu się z projektem ustawy o zmianie ustawy o sposobie ustalania najniższego wynagrodzenia zasadniczego pracowników wykonujących zawody medyczne zatrudnionych w podmiotach leczniczych przekazanym przy piśmie Pani Józefy Szczurek-Żelazko, Sekretarza Stanu w Ministerstwie Zdrowia z dnia 24 maja 2018 r. znak: DSP.0212.1.2018.EK(18) IK:1299427, zgłasza następujące uwagi:

1. Samorząd lekarski przypomina, że współczynniki pracy przyjęte w ustawie o sposobie ustalania najniższego wynagrodzenia zasadniczego pracowników wykonujących zawody medyczne zatrudnionych w podmiotach leczniczych w sposób istotny odbiegają od poziomu wynagrodzeń lekarzy, którego domaga się Krajowy Zjazd Lekarzy. W apelu nr 7 Nadzwyczajnego XIII Krajowego Zjazdu Lekarzy z dnia 16 maja 2016 r. oraz w stanowisku nr 3 XIV Krajowego Zjazdu Lekarzy z dnia 26 maja 2018 r. w sprawie minimalnego wynagrodzenia lekarzy i lekarzy dentystów przyjęto, że lekarze powinni otrzymywać wynagrodzenie w wysokości:
   a) jednej średniej krajowej – dla lekarza stażysty
   b) dwukrotnej średniej krajowej - dla lekarza i lekarza dentysty bez specjalizacji
   c) dwu i pół krotnej średniej krajowej - dla lekarza pierwszym stopniem specjalizacji
   d) trzykrotnej średniej krajowej - dla lekarza posiadającego specjalizację drugiego stopnia lub tytuł specjalisty

   Współczynniki pracy przyjęte w ustawie, z których najwyższy – dla lekarzy posiadających tytuł specjalisty lub specjalizację drugiego stopnia określono na poziomie 1,27 są bardzo odległe od oczekiwań środowiska lekarzy. Projektowana nowelizacja ustawy niestety tego stanu rzeczy nie poprawia. Naczelna Rada Lekarska zgłasza postulat zwiększenia przyjętych w ustawie współczynników pracy do poziomu określonego przez Krajowy Zjazd Lekarzy.

2. Stanowczy sprzeciw Naczelnej Rady Lekarskiej budzi projektowany art. 3a ustawy, w myśl, którego przepisów ustawy nie stosuje się do lekarzy i lekarzy dentystów odbywających specjalizację w ramach rezydentury oraz lekarzy i lekarzy dentystów odbywających staż, których zasadnicze wynagrodzenie jest określane na podstawie odrębnych przepisów. Wykluczenie lekarzy odbywających specjalizację w ramach rezydentury i lekarzy odbywających staż podyplomowy z corocznych podwyżek opisanych w ustawie jest w ocenie Rady niedopuszczalne. Nie ma żadnego powodu, aby gwarancje wynagrodzenia minimalnego dla tych grup pracowników nie były określone w akcie prawnym rangi ustawowej. Zupełnie na marginesie Rada wskazuje, że skoro ustawa chce wyłączyć z niej lekarzy stażystów, to niezrozumiałe jest dlaczego załącznik do ustawy po nowelizacji będzie nadal w pkt. 4 przewidywał wysokość współczynnika pracy (0,73) dla lekarzy stażystów i lekarzy dentystów stażystów.
3. Zastrzeżenia Naczelnej Rady Lekarskiej budzi też art. 7 ustawy o sposobie ustalania najniższego wynagrodzenia zasadniczego pracowników wykonujących zawody medyczne zatrudnionych w podmiotach leczniczych, który przewiduje, że do dnia 31 grudnia 2019 r. najniższe wynagrodzenie zasadnicze ustala się jako iloczyn współczynnika pracy określonego w załączniku do ustawy i kwoty 3.900 zł brutto. Przepis ten powinien zostać znowelizowany w taki sposób, aby podstawą do obliczania minimalnego wynagrodzenia było przeciętne wynagrodzenie w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku ogłaszane przez Prezesa GUS, które w miesiącu grudniu 2017 r. wynosiło 4.972,92 zł. Posługiwanie się w ustawie kwotą 3.900 złotych brutto nie daje objętym ustawą pracownikom podmiotów leczniczych prawa do realnego wzrostu wynagrodzenia nadążającego za podwyżkami średniej krajowej w innych sektorach rynku pracy.
4. Naczelna Rada Lekarska popiera proponowaną zmianę w załączniku do ustawy w zakresie, w jakim dotyczy to przeniesienia pielęgniarek i położnych posiadających odpowiednio tytuł zawodowy magistra pielęgniarstwa lub magistra położnictwa, lecz nieposiadających specjalizacji, z dotychczasowej grupy lp. 9 do grupy lp. 8, co zapewnia wzrost współczynnika pracy dla tej grupy zawodowej. Mimo wprowadzenia tego rozwiązania Rada wskazuje, że wciąż nierozwiązany pozostaje problem uzyskania satysfakcjonującego poziomu wynagrodzeń personelu pielęgniarskiego, którego braki są odczuwalne i wpływają na jakość opieki zdrowotnej.
5. Na poparcie zasługuje poszerzenie kręgu osób objętych ustawą, czyli osób, dla których określa się najniższe wynagrodzenie zasadnicze, o pracowników działalności

podstawowej, innych niż pracownicy wykonujący zawody medyczne. Wątpliwości samorządu lekarskiego budzi natomiast sposób zdefiniowania w ustawie, kto mieści się w pojęciu „*pracownik działalności podstawowej, inny niż pracownik wykonujący zawód medyczny*". Projektowany art. 2 pkt 4 ustawy będzie odsyłał w tym zakresie do rozporządzenia wydanego na podstawie art. 50 ust. 5 ustawy o działalności leczniczej – czyli rozporządzenia określającego kwalifikacje wymagane od pracowników na poszczególnych rodzajach stanowisk pracy w podmiotach leczniczych niebędących przedsiębiorcami. Może to budzić wątpliwości, czy nowelizacja ustawy będzie gwarantowała podwyżki pracownikom działalności podstawowej we wszystkich podmiotach leczniczych, czy tylko pracownikom działalności podstawowej w podmiotach leczniczych niebędących przedsiębiorcami. Proponuje się zatem, aby wykaz stanowisk, na których zatrudnia się pracowników działalności podstawowej, innych niż pracownicy wykonujący zawód medyczny został zamieszczony bezpośrednio w załączniku do ustawy.

6. Podkreślając swoje poparcie dla poszerzenia kręgu osób objętych ustawą o pracowników działalności podstawowej, innych niż pracownicy wykonujący zawody medyczne, Naczelna Rada Lekarska zwraca uwagę, że prawo do wzrostu wynagrodzenia zasadniczego dla tej grupy pracowników nie może być iluzoryczne. Zastrzeżenia budzi więc fakt, że projektowana ustawa określa dla pracowników działalności podstawowej, innych niż pracownicy wykonujący zawód medyczny współczynnik pracy na poziomie 0,53. Przy wskazanej w ustawie wysokości podstawy naliczania w kwocie 3.900 złotych kwota minimalnego wynagrodzenia wyniosłaby 2.067 złotych. Należy w tym miejscu przypomnieć, że zgodnie z ustawą z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę i wydanym na jej podstawie rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 12 września 2017 r. (Dz.U z 2017 r. poz. 1747) od dnia 1 stycznia 2018 r. minimalne wynagrodzenie za pracę w Polsce wynosi 2.100 zł. Można zatem stwierdzić, że opiniowana ustawa nie tylko nie gwarantuje realnego wzrostu wynagrodzenia zasadniczego dla tej grupy pracowników, ale wręcz przewiduje dla nich wynagrodzenie niższe niż płaca minimalna obowiązująca w Polsce.
7. W uzasadnieniu do projektu ustawy wskazano, że proponowana nowelizacja nie będzie skutkowała przekazaniem podmiotom leczniczym dodatkowych środków finansowych z budżetu państwa czy Narodowego Funduszu Zdrowia. A zatem po raz kolejny wzrasta obciążenie podmiotów leczniczych bez zapewnienia ich finansowania. Naczelna Rada

Lekarska domaga się wprowadzenia do ustawy mechanizmu zwiększającego finansowanie świadczeń opieki zdrowotnej w związku z podwyżkami przewidzianymi w ustawie.

8. Zastrzeżenia budzi art. 5 ustawy o sposobie ustalania minimalnego wynagrodzenia, który nie będzie zmieniany w projektowanej nowelizacji. Przepis ten wskazuje, że: „*W porozumieniu albo zarządzeniu określa się również zasady podwyższania wynagrodzenia osoby zatrudnionej w ramach stosunku pracy w podmiocie leczniczym, niewykonującej zawodu medycznego, tak aby wynagrodzenie to odpowiadało w szczególności rodzajowi wykonywanej pracy i kwalifikacjom wymaganym przy jej wykonywaniu, a także uwzględniało ilość i jakość świadczonej pracy. Przepisy art. 4 stosuje się odpowiednio*”. Skoro ustawa nie określa najniższego wynagrodzenia zasadniczego tej grupy pracowników podmiotu leczniczego, to niecelowe jest zobowiązywanie pracodawcy do corocznego ujmowania tej grupy pracowników w porozumieniu lub zarządzeniu.
9. Wątpliwości budzi także zawarte w ocenie skutków regulacji stwierdzenie, że ustawa nie ma wpływu na sektor finansów publicznych. Stwierdzenie to nie odpowiada rzeczywistości, bowiem każda istotna zmiana regulacji wynagrodzeń znacznej grupy pracowników w sposób oczywisty dodatnio wpływa na sektor finansów publicznych.

SEKRETARZ

Marek Jodłowski

PREZES

Andrzej Matyja